

ВБК 2 Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

Рівень вищої освіти – *другий (магістерський)*

Дні занять, час занять, аудиторія: будуть доступні згідно розкладу за посиланням <http://www.ntu.edu.ua/studentam/rozklad/>

Кафедра менеджменту

Лекції проводить

д.е.н., доц. Коваленко Наталія Василівна

Контактна інформація	Kovalenko-nv@ukr.net +380442808438
----------------------	---------------------------------------

Адреса, номер аудиторії	вул. Михайла Омеляновича-Павленка 1, ауд.242
-------------------------	--

Час консультацій	Пн. з 11-00 до 15-00
------------------	----------------------

Практичні заняття проводить

д.е.н., доц. Коваленко Наталія Василівна

Контактна інформація	Kovalenko-nv@ukr.net +380442808438
----------------------	---------------------------------------

Адреса, номер аудиторії	вул. Михайла Омеляновича-Павленка 1, ауд.242
-------------------------	--

Час консультацій	Пн. з 11-00 до 15-00
------------------	----------------------

Анотація курсу: формування у майбутніх менеджерів теоретичних знань і практичних навичок щодо прийняття і виконання управлінських рішень щодо планування, організації, координації та контролю у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Предметом вивчення є дослідження закономірностей, принципів, методів та функцій управлінської діяльності в міжнародному бізнес-середовищі.

Міждисциплінарні зв'язки: викладення матеріалу пов'язане з вивченням наступних освітніх компонентів: менеджмент організацій та управління змінами, корпоративне управління, сучасні проблеми теорії і практики в управлінні, фінансовий менеджмент.

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів:

Модуль 1. Предмет, завдання курсу та функції менеджменту ЗЕД

Тема 1. Сутність менеджменту ЗЕД та його особливості на сучасному етапі

Зовнішньоекономічна діяльність в Україні. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Сутність менеджменту зовнішньоекономічної діяльності. Принципи зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 2. Планування ЗЕД підприємств

Суть планування ЗЕД. Короткотривале, середньотривале та довготривале планування ЗЕД. Стратегічне планування ЗЕД. Процес планування ЗЕД. Стратегічні господарські підрозділи.

Тема 3. Організування ЗЕД підприємств

Основні види зовнішньоекономічної діяльності. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Чинники управління зовнішньоекономічною діяльністю. Організаційна структура управління зовнішньоекономічною діяльністю.

Тема 4. Мотивування працівників у сфері ЗЕД

Форми та методи мотивування персоналу, задіяного у сфері ЗЕД. Міжнародна практика формування мотиваційних систем. Роль етики у забезпеченні ЗЕД. Вплив корпоративної культури та етики бізнесу на взаємодію з іноземними контрагентами.

Тема 5. Контролювання, діагностування та регулювання ЗЕД

Сутність контролювання ЗЕД. Етапи контролювання ЗЕД. Експертиза у ЗЕД. Діагностування ефективності здійснення ЗЕД. Методи оцінювання та ідентифікація стану та параметрів ЗЕД. Форми та інструменти регулювання ЗЕД. Роль регулювання у забезпеченні якісних управлінських процесів у сфері ЗЕД.

Модуль 2. Прийняття рішень у ЗЕД та особливості управління в міжнародних компаніях

Тема 6. Управлінські рішення у ЗЕД

Механізми трансформування методів менеджменту ЗЕД в управлінські рішення. Види управлінських рішень у ЗЕД та рівні їх прийняття. Оптимізація управлінських рішень у ЗЕД.

Тема 7. Інформаційне забезпечення менеджменту ЗЕД

Суть і напрями інформаційного забезпечення ЗЕД. Поняття та види зовнішньоторговельної документації. Поняття та особливості укладання зовнішньоекономічних договорів.

Тема 8. Управління діяльністю транснаціональних компаній

Транснаціональні корпорації як головний суб'єкт міжнародного бізнесу. Переваги зарубіжної виробничої діяльності. Конкурентні стратегії ТНК. Теорії конкурентних переваг. Глобальні стратегії та умови їх використання.

Тема 9. Управління діяльністю спільних підприємств

Сутність та значення спільних підприємств. Умови їх створення. Процес створення спільних підприємств. Механізм управління спільним підприємством.

Тема 10. Антикризовий менеджмент ЗЕД

Циклічні та стадіальні кризи у світовій економіці та їх вплив на ЗЕД підприємств. Діагностування кризових явищ у сфері ЗЕД.

Методи контролю: Методи поточного контролю: поточне тестування, індивідуальне опитування, фронтальне опитування, перевірка домашніх завдань, перевірка індивідуальних завдань. Методи модульного контролю: письмова контрольна робота, підсумкове тестування.

Джерела для вивчення курсу –

- 1 Електронний ресурс бібліотеки НТУ: <http://lib.ntu.edu.ua/catalog/login.html>
- 2 Віртуальне середовище навчання (Google classroom).
- 3 Доступ до матеріалів щодо анотації лекцій, тематики та методичних вказівок до практичних робіт, самостійної роботи, питань до модульних контрольних робіт, підсумкового контролю тощо можна отримати за посиланням: <https://drive.google.com/drive/folders/1YkFU1XRMll0qSJrAJC9bOsabSXuaXb70?usp=sharing>

Оцінювання

Підсумкова оцінка вивчення курсу розраховується з використанням наступних категорій

Поточне, підсумкове тестування та самостійна робота (максимальна кількість балів)										Зал ік	Підсумко вий контроль (максима льна кількість балів разом)
Модуль 1					Модуль 2						
Відві дуван ня	Акти вність ь	Вико нанн я СРС	Поточ ний контр оль	Моду льні й контр оль	Відві дуван ня	Акти вність ь	Вико нанн я СРС	Поточ ний контр оль	Моду льні й контр оль		
Семестр II											
4	9	5	5	7	6	7	6	4	7	40	100

Критерії оцінювання http://vstup.ntu.edu.ua/pro_orhanizatsiyu_osvitnoho_protseesu.pdf.

Політика несвоєчасної здачі роботи. поточні та підсумкові контролю проводяться відповідно до встановлених деканатом графіків. У випадку неявки здобувача вищої освіти на контроль за поважних причин є можливість індивідуального проведення в узгоджений з викладачем термін за наявності дозволу деканату.

Повторне складання екзамену у випадку отримання незадовільної оцінки допускається не більше двох разів: один раз – викладачу, другий – комісії, яка створюється деканом факультету.

Запізнені завдання. При здачі роботи без поважної причини пізніше встановленого терміну оцінка буде знижена на 10 %. Технічні проблеми (поломка обладнання, проблеми з друком) не є поважною причиною для несвоєчасної здачі роботи.

Політика переоцінки. Упродовж тижня після оголошення результатів поточного контролю здобувач освіти може звернутися до оцінювача за роз'ясненням і/або з незгодою щодо отриманої оцінки. У випадку незгоди з рішенням оцінювача щодо результатів семестрового контролю здобувач освіти може звернутися до оцінювача з незгодою щодо отриманої оцінки у день її оголошення. Перескладання семестрового контролю з метою підвищення позитивної оцінки не допускається.

Політика відвідування та / або активності. Відвідування навчальних занять є обов'язковим для здобувача освіти. Вільне відвідування лекційних занять можливе лише за дозволом декана факультету. Невиконання здобувачем освіти завдань, що визначені індивідуальним навчальним планом практичних, семінарських і лабораторних занять, через відсутність на заняттях є підставою для прийняття рішення про недопущення до семестрового контролю. За рішенням декана факультету буде надана можливість виконати пропущені завдання за індивідуальним графіком (але не пізніше, ніж до завершення семестрового контролю).

Плагіат, академічна доброчесність http://vstup.ntu.edu.ua/polozhenniyantu_dobroch.pdf.

Порушенням академічної доброчесності є:

- академічний плагіат;
- фальсифікація;
- списування;
- обман;
- хабарництво.

При проходженні контролю (поточного або підсумкового) особа, яка проходить контроль, не має права використовувати будь яку зовнішню (сторонню) допомогу. Якщо оцінювач підозрює особу, що проходить контроль, у використанні недозволених допоміжних засобів, він має право запропонувати їй учинити дії, які б спростували підозру. У разі відмови, списування, використання недозволених допоміжних засобів чи зовнішньої допомоги (обману) результат оцінюється як «0» балів («незадовільно»).

Поведінка в аудиторії. Ноутбуки та портативні пристрої можна використовувати **ВИКЛЮЧНО** з навчальною метою за вказівкою викладача. Неправильне використання ноутбуків чи кишенькових пристроїв вважатиметься порушенням дисципліни, викладач має право ініціювати відповідні дії. В аудиторії забороняється вживання їжі, напоїв (за винятком води). Студенти та викладачі повинні дотримуватися етичних норм поведінки.

Для студентів з обмеженими можливостями або особливими потребами слід звернутися до деканату та обговорити з викладачем питання організації навчання якомога раніше.

При виникненні у студента проблем зі здоров'ям, які можуть заважати навчання (напружені стосунки, посилене занепокоєння, вживання заборонених речовин, почуття слабкості, труднощі з концентрацією уваги та/або відсутність мотивації) слід звернутися до медичного пункту, що розташований в будівлі гуртожитку №3 за адресою вул. Бойчука, 36.

Свої скарги, пропозиції, зауваження та повідомлення про наявність конфліктних ситуацій в рамках освітніх програм здобувачі можуть надсилати електронною поштою за адресою: general@ntu.edu.ua, або скористатися скринькою довіри, яка розміщена при вході в університет. Е-mail звернень до психологічної служби: philosophy@ntu.edu.ua.

Зв'язок з викладачем: e-mail: kovalenko-nv@ukr.net тел.: +380442808438

Рекомендована література:

Список основної літератури:

1. Батченко Л.В., Дятлова В.В., Мойсєєнко К.Є., Ткаченко О.Г. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник / за заг. ред. д.е.н., проф. Дятлової В.В. Х: Вид-во «НТМТ», 2018. 259 с.
2. Величко К.Ю., Козуб В.О., Носач Л.Л. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник. Х.: Видавництво «Форт», 2017. 222 с.
3. Величко К.Ю., Чернишова Л.О., Печенка О.І., Козуб В.О. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. Навч. посіб. Х.: «Видавництво «Форт», 2015. 400 с.
4. Г.Є. Мошек, І.П. Миколайчук, Ю.І. Палеха, Коваленко О. В., Коваленко Н.В. Основи менеджменту. Теорія і практика навчальний посібник. К.: Видавництво Ліра-К, 2017. 528 с.
5. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: підручник. 5-те вид., перероб. та допов. Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. 410 с.
6. Зінчук Т. О., Ковальчук О. Д., Куцмус Н. М. Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібник / за ред. Т. О. Зінчук. К.: Центр учбової літератури, 2017. 513 с.
7. Ковтуненко К.В., Коваленко О.М., Станіславик О.В. О.В. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності / за ред. д.е.н., доц. Ковтуненко К.В. К.: Центр учбової літератури, 2018. 504 с.
8. Козак Ю.Г. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. Видання 5-те, перероб. та доп. Київ-Катовіце: Центр учбової літератури, 2016. 289 с.
9. Котиш О. М., Мілько І. В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: організація та управління: навчальний посібник. Х: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 183 с.

10. Носач Л.Л., Величко К.Ю., Печенка О.І., Зосимова Ж.С., Сокол Н.А. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції: навчальний посібник / Х.: Видавництво «Форт», 2016. 240с.
11. Ольшанський О. В., Яцун Л. М., Селютін В. М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: 6 навч. посібник. Х.: ХДУХТ, 2019. 103 с.
12. Сучасні транспортно-митні технології міжнародних перевезень товарів: монографія за ред. А. М. Пасічника. Держ. НДІ мит. справи, Акад. мит. Служби України. Д.: АМСУ, 2012, 287 с.
13. Тюріна Н.М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навчальний посібник. К.: «Центр учбової літератури», 2013, 408 с.
14. Чернишова Л.Л., Величко К.Ю., Козуб В.О., Носач Л.О., Печенка О.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: практикум. Х.: «Видавництво «Форт», 2017. 238 с.
15. Чурсіна Л. А. Товарознавство та експертиза в митній справі: навч. посіб. Херсон. нац. техн. ун-т. К.: Ліра-К, 2013, 200 с.
16. Швець Г. О. Захист прав інтелектуальної власності на митному кордоні: посібник. Маріуполь: Вид-во ПДТУ, 2012, 214 с.
17. Шкурупій О.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посіб. К: Центр учбової літератури, 2012. 248 с.

Законодавча та нормативна база:

18. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 16 квітня 1991 р. №959 –ХП (зі змінами).
19. Закон України "Про валюту і валютні операції" від 21 червня 2018 р. №2473 –VIII (зі змінами).
20. Митний Кодекс України від 13 березня 2012 р. №4495–VI (зі змінами та доповненнями).
21. Податковий Кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI (зі змінами та доповненнями).
22. Постанова Кабінету міністрів України “Про Українську класифікацію товарів зовнішньоекономічної діяльності” від 31 серпня 1998 р. № 1354.
23. Порядок заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 травня 2012 року №651.
24. Наказ Міністерства фінансів України від 15.06.2015 № 552 «Про затвердження Порядку обліку осіб, які здійснюють операції з товарами».
25. Угода про асоціацію між Україною та ЄС від 21.03.2014 року.

Електронні ресурси:

26. Офіційний сайт Національного банку України. Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=44464;
27. Офіційний сайт Національного банку України, режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=44464;
28. Офіційний сайт Державної служби статистики України. Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>
29. Офіційний сайт торгово-промислової палати України, режим доступу: <http://www.ucci.org.ua/ua/main.html>
30. Офіційний сайт Міжнародної торгової палати, режим доступу: <http://www.iccwbo.org/>
31. Офіційний сайт Світового Банку в Україні, режим доступу: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>
32. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду, режим доступу: <http://www.imf.org/external/data.htm>
33. Офіційний сайт Світового економічного форуму, режим доступу: <http://www.weforum.org/issues/global-competitiveness>.
34. Терміни Інкотермс 2020. Режим доступу: <https://incoterms2020.com.ua/terms>
35. UNCTAD. Режим доступу: <http://unctadstat.unctad.org/>
36. TRADEMAP. Режим доступу: [https://www.trademap.org](https://www.trademap.org;);
37. EUROSTAT. Режим доступу: <https://ec.europa.eu/eurostat>.